

ZEMŘEL JÁN ŠVIDROŇ

V pátek 20. června zemřel následkem tragické události krátce po svých šedesátých druhých narozeninách významný civilista, právní vědec, ředitel Ústavu štátu a práva Slovenskej akadémie vied profesor Ján Švidroň. Slovenská právní věda v něm ztratila všestranného badatele, česká akademická obec pak významného kolegu a vstřícného spolupracovníka.

Ján Švidroň, rodák ze Staré Lubovně (15. 6. 1952) získal juristické vzdělání v roce 1976 na Právnické fakultě Univerzity Pavla Josefa Šafárika v Košicích. O rok později absolvoval na Právnické fakultě v Bratislavě přísnou doktorskou zkoušku, při níž obhájil rigorózní práci *Machiavelli, machiavellismus a súčasnosť*. Po ukončení studia pracoval jako podnikový právník v Zemědělském nákupním a zásobovacím podniku v Košicích, od roku 1977 ve Slovenské národní galerii v Bratislavě, poté v podniku zahraničního obchodu Slovart. Souběžně byl v letech 1977–1986 činný jako přisedící občanskoprávního senátu Okresního soudu v Bratislavě I. Na přelomu 70. a 80. let absolvoval dvojí postgraduální studium na Právnické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě. V roce 1988 nastoupil jako vědecký pracovník do Ústavu štátu a práva SAV v Bratislavě, kde působil až do své smrti; od 1. 4. 2011 jako ředitel ústavu. Kromě toho byl pedagogicky činný na právnických fakultách v Bratislavě (1993–1998), Banské Bystrici (1998–2003) a v Trnavě (1999–2011), kde založil ústav práva duševního vlastnictva a působil tam v letech 2007–2011 jako jeho první ředitel. Na Trnavské univerzitě vedl větší počet doktorandů a nejen z jejich řady se vytvořila Švidroňova škola práva duševního vlastnictví hlásící se k svému učiteli.

Odborný růst Jana Švidroně dokládají jeho postupně získané vědecké a vědeckopedagogické tituly. Cesta k nim nebyla snadná. Švidroň sám vzpomíná na svůj – jak to nazval – „orwelllovský rok 1984“, kdy byla jeho žádost o přijetí k vědecké aspirantuře odmítnuta s tím, že jeho pracovní zařazení takové vzdělání nutně nevyžaduje. Kandidátem věd se stal až v roce 1992 po úspěšné obhajobě spisu o právní ochraně výsledků tvůrčí činnosti v československém právu (přípravné studie k této práci o autorství filmového díla, o právech příbuzných autorskému právu nebo o právní ochraně duševní tvorby publikoval již v roce 1987 a 1988 v našem časopisu). Titul docenta získal v roce 1994, kdy obhájil habilitační spis *Tvorba a právo*. Tuto první zásadní Švidroňovu monografii, dodnes citovanou, autor uveřejnil v nakladatelství Slovenskej akadémie vied VEDA ještě jako vědecký aspirant již v roce 1991. Práce byla oceněna premií Slovenského literárního fondu pro oblast vědecké literatury. Profesorem byl Ján Švidroň jmenován v roce 2002. Jeho profesorská přednáška *Konštituovanie vedy práva duševného vlastníctva v podmienkach Slovenskej republiky* byla v roce 2001 vydána tiskem. V témže roce vydal v nakladatelství Kluwer Law International soubornou monografii *Slovak Republic: Intellectual Property* (The Haag – London – Boston) přijatou s uznáním i v mezinárodních odborných kruzích.

Osobnost profesora Švidroně se spojuje především s oblastí práva duševního vlastnictví. Dokládají to jeho pedagogické působení a také jeho nejznámější literární výstupy, zejména jeho *Základy práva duševného vlastníctva* (poprvé vydané v roce 2000), jakož i jeho spoluautorství a editorství knihy *Právo duševného vlastníctva v informačnej spoločnosti a v systéme práva* (2009), v níž nalézáme jeho rozsáhlou a myšlenkově bohatou studii Právohistorické a právnoteoretické základy práva duševního vlastnictva a jeho miesto v systéme práva. Právo duševního vlastnictví a jeho dějiny však nepředstavovaly jediný předmět Švidroňova zájmu: věnoval se rovněž příbuzným tématům, např. právu soutěžnímu a mediálnímu, i obecným otázkám, k nimž patří např. problematika právního systému, hodnotové ukotvení soukromého práva, juristické aspekty kulturního rozvoje společnosti nebo aspekt morálky v civilním právu. Významná a počtem textů i výběrem námětů bohatá je produkce méně

rozsáhlých Švidroňových studií uveřejněných ve sbornících z konferencí nebo časopisecky na Slovensku i v zahraničí. Jejich podstatný počet najdeme především v časopisech *Duševné vlastníctvo* a *Právny obzor*, v jejichž reakčních radách byl Ján Švidroň činný (působil rovněž jako člen redakční rady časopisu *Acta Universitatis Olomucensis – Iuridica* vydávaném Právníckou fakultou Univerzity Palackého). Zvláště *Právny obzor*, v jehož redakční radě působil Ján Švidroň dlouhodobě, uveřejnil od roku 1985, kdy v něm publikoval poprvé, několik desítek jeho textů.

Profesor Švidroň reprezentoval slovenskou vědu i Ústav štátu a práva SAV díky svým jazykovým schopnostem na mnoha zahraničních konferencích a v zahraničí absolvoval i nemálo studijních pobytů a stáží, kde navázal řadu osobních i profesionálních kontaktů, mj. s významnými představiteli nauky práva duševního vlastnictví, z nichž uvedme alespoň profesora Josepha Strause. Své zahraniční aktivity využil k rozšiřování kontaktů slovenských akademických institucí se světem. Byl členem mezinárodních vědeckých organizací, např. International Association for the Advancement of Teaching and Research in Intellectual Property (ATRIP) nebo Society of European Contract Law (SECOLA); od roku 1998 působil jako korespondent UNIDROIT. Švidroň své multilingvální vzdělání využil také k překladatelské činnosti a překládal z angličtiny, němčiny i francouzštiny pojednání eminentních zahraničních odborníků, aby je na stránkách *Právneho obzoru* i jinde zprostředkoval slovenským čtenářům. Nejvýznamnější Švidroňův počín na tomto poli představuje translace *Zásad mezinárodních obchodních smluv zpracovaných Mezinárodním ústavem pro sjednocení soukromého práva* (UNIDROIT), knižně vydaná v bratislavském Iura Edition v roce 1996. Z ocenění, jež obdržel za svoji vědeckou činnost, si profesor Švidroň velmi vážil zejména čestného uznání od generálního ředitele Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO) za podporu rozvoje tvorivosti prostřednictvím zdokonalování ochrany duševního vlastnictví ve Slovenské republice.

Na konci března tohoto roku se profesor Švidroň naposledy loučil s někdejší ředitelem Ústavu štátu a práva SAV profesorem Jánem Azudem. Kdo by se byl nadál, že se vědecká komunita bude za necelý čtvrtrok loučit s Jánem Švidroněm! Neštěstí na bratislavských Dlhých dieloch ukončilo život významného právního vědce, který se na Slovensku zasloužil o konstituci a rozvoj práva duševního vlastnictví jako vědního oboru, o známost slovenské nauky v mezinárodním prostředí i o spolupráci s ním a výměnu poznatků a zkušeností.